

Å forsterke et barneperspektiv

Perspektiver for fremtidens barnevern med barnet i sentrum

Fremtidens barnevern med barnet i sentrum

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (17. mars 2016) understreker i forslag til endringer i barnevernloven «Kvalitets- og strukturreform» at:

- Hensynet til barnets beste er grunnleggende for barnevernets arbeid
- Barna kjenner selv sin egen livssituasjon
- Barns medvirkning er avgjørende for å ivareta barnets beste
- Barn skal oppleve at de blir lyttet til og erfare at de blir hørt og tatt på alvor
- Barnevernet må tale barnas sak og legge til rette for at de mottar nødvendig hjelp fra helsetjenestene, samt i barnehage, skole og i forbindelse med fritidsaktiviteter

Fokus på samarbeid om vern av barn

- «Den kommunale barneverntjenesten er helt avhengig av årvåkne medarbeidere i barnehage og skole, som har kunnskaper om og som kjenner barneverntjenestens formål og oppgaver « (Eriksen og Gelmeten 2012:5)
- Det må finnes arenaer for samhandling om barn på tvers av tjenester
- Døren åpnes fra andre tjenester til barneverntjenester via en barneverntjeneste som er synlig og samarbeidsorientert (Jacobsen 2015)
- Barneperspektiv både som overordnet felles instrumentell verdi og som målverdier

Å ta et perspektiv

- Et perspektiv består av:
 - Begreper
 - Antakelser om eller forståelser av sammenhenger mellom fenomener
 - Verdier og forestillinger
- Perspektiv påvirker vår persepsjon som igjen påvirker hvordan vi handler i ulike situasjoner (Hyrve og Sataøen 1997)
- Å ta barnets perspektiv innebærer å forsøke å se verden ut ifra barnets ståsted.

Barneperspektivet som kvalitetsmål på tvers av tjenester

- Prinsippet om barnets beste er nedfelt i barnekonvensjonens artikkel 3 og barnevernlovens § 4-1
- Hvis disse prinsippene skal kunne la seg realisere, må barnevern – vern av barn - angå alle som arbeider med barn og unge (Jacobsen 2015).
- Hensynet til barnets beste skal ivaretas av offentlige organer og private velferdsorganisasjoner ved alle handlinger som vedrører det

Hva innebærer et barneperspektiv?

I alle profesjonelle sammenhenger bør disse spørsmål stilles:

- *Er det barn der? Har de barn? Er barna blitt hørt og hvor gamle er de?* (Raundalen 2007).

For å kunne finne ut mer om hva et barneperspektiv betyr kan vi stille slike spørsmål:

- Har vi begrep, forståelser, verdier, praksiser som representerer barn og det enkelte barn?
- Hvordan forstås og kommuniseres prinsippet om *barnets beste*?
- Hva er gode praksiser og kriterier for faglig ledelse med fokus på barneperspektivet i relevante tjenester for barn?

Barneperspektiv i fagledelse

- Jacobsen (2015) viser til at gode lederpraksiser henger sammen med en overordnet tydelig visjon, ledernes emosjonelle intelligens, verdibasert yrkesutøvelse og menneskeorientering.
- Faglig ledelse foregår i spenningsfeltet mellom verdier og praksis
- Faglige ledesers perspektiver på prinsippet om barnets beste, på kunnskap og på rolleforståelse
- Bevissthet om samfunnsoppdraget og den faglige lederrollen med tydelig barneorientering

Faglederens betydning

- Hvordan prinsippet om barnets beste forstås og kommuniseres er sentralt i forståelsen av hvilke vurderinger som blir gjort i forkant av en bekymringsmelding til barneverntjenesten
- Faglig ledelse er viktig, kanskje avgjørende for om barn henvises til barneverntjenesten når de har behov for det
- De faglige lederne har fokus på verdier som anerkjennelse av og respekt for barna
- Barneperspektivet synlig i håndbøker, rutiner og evaluering

Barneperspektivet i nytt lovforslag

- NOU 2016:16 Ny barnevernslov skal sikre barnets **rett** til omsorg og beskyttelse
- Det poengteres at barnevernsloven er en lov som omhandler **barn**
- Lovforslaget er søkt utformet for å sette barnets beskyttelsesbehov i sentrum
- Rettigheter for barn og det som antas å være viktigst for barn, står i begynnelsen av lovforslaget

Barneperspektivet i nytt lovforslag

- En ny og moderne barnevernslov bør tydelig uttrykke de grunnleggende verdier og rettigheter som ligger til grunn for loven
- Bestemmelsen om barnets beste er både en materiell vurderingsnorm og en saksbehandlingsregel
- Barnets rett til å medvirke er synlig som en grunnleggende rettighet for barn i NOU 2016:16

Lovforslaget kan få implikasjoner for barnevernsledelse

Lovforslaget gir ny retning for barnevernet

- En rettighetsbasert tilnærming til beskyttelse av barn
- Plikt for barnevernet til å utøve sin virksomhet med respekt for og i samarbeid med barnet og barnets foreldre

Dette nødvendiggjør et sterkere fokus på barneperspektivet

Til refleksjon

- Har vi en felles forståelse av hva et barneperspektiv er i vår organisasjon?
- Hvordan kommer et barneperspektiv til uttrykk på vår arbeidsplass?
- Hvordan medvirker barn hos oss?
- Hvordan kan ledelse bidra til felles barneperspektiv både i verdier, ord og handlinger?

Referanser

- Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (17. mars 2016): Høringsnotat Forslag til endringer i barnevernloven Kvalitets- og strukturreform
- Busch, T. (2014): Ledelse, kultur og verdier – et integrert perspektiv Fagbokforlaget
- Hyrve, G og Sataøen, S.O(1997): Samfunnsfag i førskolelærerutdanninga. Tano, Aschehoug 2. utgave.
- Jacobsen, I (2015): Døråpnere til barneverntjenester? – en kvalitativ intervjustudie av faglige ledere i helsestasjon, barnehage, skole og barneverntjeneste. Masteroppgave.
- NOU 2016: 16 Ny barnevernslov Sikring av barnets rett til omsorg og beskyttelse
- Raundalen, M. (2007): Det enkle barneperspektivet Tidsskrift for Norsk psykologforening Vol 44 nummer 2